

УДК 343. 2.01

В. О. Глушков,

докт. юрид. наук., проф., академік
Європейської академії безпеки та
конфліктології, заслужений юрист
України

СОЦІАЛЬНА ФУНКЦІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА: ФУТУРОАРХАІКА

У статті розглядаються деякі соціальні, політичні й економічні проблеми, що мають місце в європейських та інших зарубіжних державах. У контексті цих проблем наводяться шляхи вдосконалення вітчизняного законодавства.

Ключові слова: кримінальне право, криміногенна ситуація, профілактичні заходи, транснаціональні злочини.

Сучасний світовий устрій являє собою багаторівневу взаємозалежну і взаємообумовлену ієрархічну структуру держав, що мають різний ступінь політичного значення: від глобального до регіонального. У цій ієрархії розташовані держави, які перебувають на найвищому щаблі і мають статус великих, а також держави, що займають місце на нижчому щаблі – регіональні. Великі держави мають реальні можливості й політичну волю глобально впливати на події в рамках усієї міжнародної системи. Такі держави значною мірою визначають політику всіх інших країн, що входять в очолювані ними ієрархічні системи. У свою чергу, держави регіонального масштабу можуть впливати тільки на процеси у своєму конкретному регіоні і з урахуванням політики великих держав, маючи незначні можливості для прийняття та впровадження самостійних політичних рішень і дій у рамках, визначених великими державами. При вчиненні політичних дій країни не тільки позитивно взаємодіють між собою, але і протидіють одна одній як на глобальному, так і регіональному рівнях.

Нині ми є свідками становлення нового світового порядку у виді монополярної структури – мондіалізму, конспірологічної уніполярності. Новий світовий порядок являє собою есхатологічний, месіанський проект, в основі якого закладено ідею політико-економічного панування визначеної окультної

верхівки фінансової олігархії, яка спирається на ідеологічну і спекулятивно-лихварську революцію, що виникло в результаті цього нового мислення. Основною метою мондіалістів є побудова нового світового порядку на планетарному рівні.

Структура нового світового порядку, на думку його творців, має базуватися на таких основних принципах:

– **економічний** – обов'язкове встановлення на всій планеті ліберально-капіталістичної ринкової системи, товариства вільного ринку, тобто плутократичного товариства, що управляється Світовим урядом;

– **геополітичний** – превалювання країн географічного й історичного Заходу. Геополітичний пріоритет західної орієнтації є абсолютним. Захід поставлений у центр геополітичної доктрини Нового Світового Порядку як країна, де заходить Сонце;

– **етнічний** – космополітизм, расове, національне, етнічне й культурне змішування народів. Національний або незначні національні рухи, що до цього використовувалися проти націоналізму імперського типу, будуть рішуче подавлені і місця в новому порядку їм не буде. Народи і нації повинні забути про свої етнокультурні цінності, про свою специфіку, расову і культурну приналежність, відмовитися від будь-якої реальної залежності в національному плані;

– **релігійний** – прихід у світ нової містичної істоти на ім'я Машиах, при якому буде значно змінена політико-релігійна обстановка на планеті. Машиах – це месія, що відчиняє людству закони нової релігії, із виникненням якої пов'язується настання нової релігійності. На відміну від минулих двох християнських тисячоліть наступне має стати антихристиянським. Християнські цінності і принципи мають бути знищені (бажано разом із носіями) й замінені діаметрально протилежними, тобто антихристиянськими, про що свідчить розвиток екуменічного руху;

– **ідеологічний** – глобальний розвиток ліберальних демократичних принципів, в основі яких лежить кількісний чинник, що спирається на «права люди-

ни», саме цей ліберально-демократичний принцип стає мірою добра і зла, змінюючи інші традиційні джерела народного авторитету, духовні принципи народу, сімейні, родові й державні основи моралі, закладені в «праві народу»;

– **юридичний** – в основі законодавчої бази має перебувати штучна й атомарна, кількісна концепція «прав особистості», що згодом стала відомою теорією прав людини, й яка витиснула собою органічну концепцію «прав народу», «прав держави» і т. д. Піднесення індивідууму й індивідуального чинника у відриві від нації, традицій, культури, професії, сім'ї і т. д. у самостійну юридичну категорію означає початок кінця права, переростання його в інструмент, що суперечить органічним законам історії народів і держав, історії режимів, територій і союзів. І, зрештою, на геополітичному рівні таласократичний чинник настільки підсилюється, що здійснюється глибока дестабілізація юридичних відносин у сфері «великих геополітичних просторів»;

– **державний** – створення держав із розвинутою представницькою системою і виборною схемою висування перших осіб у державі. На національному рівні органічні імперсько-федеративні принципи стали замінюватися двома протилежними, але однаково штучними концепціями – яacobінською ідеєю «Etat-Nation» («Держава-Нація») і комуністичною теорією повного відмирання держави і початку тотального інтернаціоналізму. Імперії, що зберегли спадщину традиційних органічних структур – Австро-Угорська, Оттоманська, Російська, Німецька й інші – були знищені під впливом різних зовнішніх та внутрішніх чинників.

Цей принцип має два підходи: легальний і нелегальний. Перший полягає у створенні легального світового уряду, функціями якого намагалися наділити спочатку в 1919 р. Лігу Націй, а потім ООН. Другий підхід – створення таємного політичного центру, що контролює діяльність держав на глобальному і регіональному рівнях (непряма і нелегальна гегемонія США).

В умовах Нового світового порядку виникла нова геополітична категорія – «Золотий мільярд», суть якого зводиться до глобального умовного роз-

поділу людства за геоекономічним критерієм на основі виділення двох груп населення землі – забезпеченої («золотий мільярд») й іншої частини людства, яка забезпечує. Ця категорія безпосередньо пов'язана з такими геополітичними поняттями, як «заможна Північ» і «бідний Південь».

У таких умовах світ підпорядковується єдиній олігархо-мондіалістській, безжалісній експлуататорській і принизливо-ультимативній монополярній владі. У Новому Світовому Порядку людство поділяється на дві основні категорії – переможці та переможені. Природно, що кількість переможців значно поступатиметься числу тих, хто програв і на противагу бажанню останніх отримати право на достойне життя буде створено систему протидії. У світі набуває розвитку нова глобальна проблема – поява мільйонів перманентно «зайвих» людей – безробітних, що сприятиме масовій нелегальній міграції населення з бідного Півдня і бідної Півночі (Африки, Азії і Східної Європи). Специфіка цього процесу полягає в тому, що мігранти стають об'єктом організованої транснаціональної злочинності.

Космополітизація людства – це одна з головних цілей Нового світового порядку. Ще понад сто років тому Мальтус підрахував, що продовольства, «місце під сонцем» на планеті Земля вистачить тільки для одного мільярда людей. Сучасні розрахунки також показують, що для підтримання комфорту західного стандарту матеріальних і енергетичних ресурсів планети достатньо тільки для 1 мільярду («золотого мільярду»), тобто однієї восьмої людства, іншим «вхід заборонено» та запропоновано знизити чисельність населення різними способами за допомогою дешевих контрацептивних засобів, шляхом масової стерилізації, зростання злочинності, вільного обігу зброї, наркотиків, трансплантації, громадянських війн і конфліктів и тощо. У цьому контексті особливе місце займає застосування ГМО для вирощування продуктивних рослин. Це свідчить про доцільність перегляду державних стандартів для продуктів, а також вплив кримінально-правового спрямування до осіб, які порушують таке законодавство.

Сучасна політична наука має у своєму розпорядженні значну кількість прямих і непрямих ознак перебування європейської цивілізації на стадії занепаду, зокрема, війни і збройні конфлікти, розпад Радянського Союзу, розвиток аморальності, бездуховності й девіантних форм поведінки, у тому числі зростання кількості фонових явищ, криміналізація населення і корумпованість державного апарату, транскультурація неєвропейських цивілізацій, поява нових захворювань тощо. Проблемаю також стає злочинна діяльність мафіозних структур, тероризм, наркобізнес, масова нелегальна міграція населення, біженці з різних районів, що створюють сприятливе середовище для всякого роду конфліктів. Дестабілізують обстановку й неконтрольований технологічний розвиток, надвиробництво, тривале безробіття, забруднення навколишнього середовища, торгові війни, етнічні конфлікти, ріст маргіналізації, дика урбанізація, що посилює ускладнення суспільства, в якому збільшується нерівність у споживанні. Усі ці чинники сприятимуть утечі від дійсності, наростанню актів протестів, вандалізму.

У сучасних умовах прискорення темпів еволюції світу вступає в протиріччя з консервативними державними механізмами. Спостерігається певне зниження ролі держав-націй, що зсередини підточуються неолібералізмом, а ззовні підлягають впливу активній діяльності транснаціональних компаній. Якщо раніше держава була основним суб'єктом внутрішньої й зовнішньої діяльності, то сьогодні різко зросла роль недержавних суб'єктів (неурядові організації, тіньові структури, організовані форми злочинного світу, міжнародні фірми і транснаціональні компанії). Наслідком ослаблення ролі держави стали такі негативні прояви, як зріст насильства, внутрішньодержавних і міждержавних конфліктів, що призводить до дестабілізації міжнародного суспільства, військово-політичного протистояння. Сучасна злочинність включає в себе багато новітніх суспільно небезпечних діянь, поява яких пов'язана з ліберальними перетвореннями, що переплітаються зі злочинами стародавнього походження.

Євросоюз поступово «увійшов у глибоку кризу», яка поглибилася з прийняттям країн Східної Європи, що створило для нього серйозні економічні й політичні проблеми. На Заході все вище «підіймає голову» неофашизм, звучать реваншистські заклики, розмиваються національні форми традиційно сформованого товариства в угоду денационалізації. У Східній Європі, навпаки, переважають націоналістичні тенденції, що руйнують державні структури, ведуть до економічного хаосу й дестабілізації сформованих взаємовідносин, до розвитку міжнаціональних і міжрелігійних протистоянь у вигляді громадянських війн. Однією з умов, що сприяють виникненню негативних процесів у Західній Європі, є «арабська весна», що безпосередньо вплинула на соціально-політичну ситуацію в цьому регіоні. Особливе місце займають події в Лівії, які закінчилися розвалом країни, громадянської війною; у Сирії відбувається громадянська війна, в якій беруть участь багато представників із різних країн. Під час подій в Афганістані, Іраку, Лівії, Сирії виникли організовані структури терористичної спрямованості, які нині ведуть війну в останній.

Сучасні геополітичні процеси істотно змінили характер протистояння між Заходом і Сходом. Небезпека виникнення конфлікту між цими геополітичними супротивниками стає непрогнозованою, він може виникнути цілком зненацька через низку об'єктивних обставин. Біполярність світової системи і початку перехідної монополярної побудови світового співтовариства засвідчив розпад Радянського Союзу і всієї соціалістичної системи (хоча цей період і характеризувався відносною стабільністю міжнародних відносин). Міграційні процеси в Європі є добре продуманими й організованими соціоінженерними операціями з боку англосаксів. Брюссель не був спроможний вирішити проблему біженців й управління Євросоюзу спіткала криза. Необґрунтоване і непродумане втручання до подій в Україні лише ускладнило рішення його проблем. Нова Європа виявилася значно слабше старої.

Теракти, що були здійснені в Парижі, Ницці, Брюсселі, Мюнхені, Ансбасі, показали неготовність силових структур протистояти терористичній агресії.

Крім того, в європейському суспільстві спостерігається певна інфантильність самого населення, що мешкає в умовах дехристианізації. У Німеччині за даними соціологічних досліджень 40 % чоловіків бажають бути домогосподарками, і тому при зґвалтуванні дружин вони дзвонили в поліцію, а не протистояли злу, що свідчить про певну духовну кастрацію людей. Водночас нині суспільству фактично протистоїть молоде й агресивне начало мусульманської міграції.

Проблеми, що назріли, потребували розв'язання, й багато політиків бачили вихід із цієї ситуації в руйнуванні Євросоюзу. Усе це зламало Британію й найсильніша демократична країна не захотіла підпорядкуватися плутократії Брюсселя.

Кримінальне право має захищати відносини, які склалися у суспільстві. Однак події в Європі свідчать про допущені урядами її держав помилки двох напрямів: по-перше, це помилки, що пов'язані із законотворчістю; по-друге, із застосуванням, тобто діяльністю правоохоронної системи. Важливим для української юридичної науки є виявлення цих помилок і недопущення їх у своїй діяльності.

Перш за все особливу увагу необхідно приділити транснаціональним злочинам, зокрема, незаконному обігу зброї, наркотичних засобів, психотропних речовин та їх аналогів, торгівлі людьми, рабству, проституції тощо. Якщо на нормативному рівні передбачена відповідальність за вчинення подібних дій, то необхідно звернути увагу законодавця на діяльність банків, які беруть участь у фінансуванні такої діяльності. Так, в Україні не передбачено кримінальну відповідальність за проституцію, але фактично вона не перебуває під контролем держави, немає нормативної бази для такої діяльності. Така прогалина в українському законодавстві негативно впливає на цю ситуацію.

Значні зусилля слід спрямувати на розв'язання такої проблеми, як нелегальна міграція. Як свідчать події у Західній Європі, саме вони пов'язані з посиленням терористичної діяльності, здійсненням інших злочинів, зокрема вбивствами та масовими зґвалтуваннями тощо. Усе це потребує встановлення

суворішої відповідальності за подібні діяння, якщо вони вчиняються іноземцями, навіть які й на законних підставах перебувають у країні. У тому числі в Україні доцільною є постановка питання стосовно відповідальності за планування, організацію і проведення терористичних війн. Така ситуація нині спостерігається в країнах Близького та Середнього Сходу, а тому зазначений крок може зіграти певну превентивну роль у виникненні цього негативного явища.

Розглядаючи наступний напрям, слід відзначити, що в деяких країнах Європи спостерігається позитивне ставлення до ЛГБТ культури: укладаються гомошлюби, відбувається усиновлення (удочеріння) особами, які їх уклали, дітей, мають місце педофілія, інцест, створюються доми для зоофілів тощо. Усі ці явища морально вихолостили населення Західної Європи. Тому до законодавства України доцільно ввести норми, які передбачають кримінальну відповідальність за педофілію, інцест, зоофілію і пов'язані з ними суміжні діяння. Крім того, у зв'язку з демографічною кризою в країні постає питання про доцільність введення заборони на штучне переривання вагітності. Для цього визріли всі підстави соціального, економічного та політичного характеру, пов'язані зі значним зменшенням населення країни.

У контексті наступної проблеми варто відмітити, що у сучасний період спостерігається наступ на аврамічні релігії, у тому числі християнство, тому виникає потреба в активізації боротьби з тоталітарними сектами. Для цього необхідним є прийняття спеціального закону, а також введення до Кримінального кодексу спеціальних норм про відповідальність за створення, організацію та функціонування тоталітарних сект, список яких має бути затверджений Кабінетом Міністрів України. Крім того, урахувавши, що деякі тоталітарні секти, зокрема, сатанинського толку, використовують у своїй практиці ритуальні вбивства, доцільно ввести до Кримінального кодексу такий склад злочину, як вбивство, що здійснено з використанням ритуальних обрядів, а також з наступним канібалізмом.

Ще одним напрямом є питання т. з. молодих грошей. Після суду у Великобританії між олігархами Абрамовичем та Березовським британською елітою було прийнято рішення про вилучення таких грошей з обігу. Мова йде про гроші, які були отримані після 1991 р., походження яких, як правило, є кримінальним. Тому виникає питання про доцільність вилучення таких грошей в осіб, в яких вони перебувають. Мова йде про створення антиолігархічного законодавства. На сьогодні в Україні немає таких спеціалізованих фінансових органів, діяльність яких спрямована на виявлення кримінальних грошей. Для цього необхідно створення т. з. фінансової поліції, в рамках якої має бути організована фінансова розвідка.

Це незначний зріз подій, але наочною є необхідність проведення кримінологічних досліджень тих проявів, що відбуваються в Західній Європі, Близькому Сході тощо, для виявлення криміногенних ситуацій, їх причин та умов, кримінального контингенту для проведення профілактичних заходів, також перегляду і вдосконалення кримінального законодавства нашої держави саме з метою виконання соціальної функції кримінального права.

Глушков В. А. Социальная функция уголовного права: футуроархаика

В статье рассматриваются некоторые социальные, политические и экономические проблемы, имеющие место в европейских и других зарубежных государствах. В контексте этих проблем приводятся пути совершенствования отечественного законодательства.

Ключевые слова: уголовное право, криминогенная ситуация, профилактические мероприятия, транснациональные преступления.

Glushkov V. O. Social function of criminal law: futuroarchaic

In the article some of the social, political and economic problems occurring in European and other foreign countries are considering. In the context of these problems the ways to improve domestic legislation are given.

Key words: criminal law, criminal situation, preventive measures, transnational crimes.